

v Evropi 5,452.000 kvadratnih kilometrov, Anglija nad 318.000, Francija nad 536.500, Belgija nad 29.000, Srbija nad 87.000 in Črna Gora nad 14.200, skupaj nad 6.436.700 kvadratnih kilometrov. Ker meri cela Evropa 9 97 milijonov kvadratnih kilometrov, se bojuje 76 8 odstotkov evropskih dežel. V tej statistiki pa še ni navedena Turčija, ki je pričela vojno minoli teden.

V drugih zemeljskih celinah so posesti teh dežel še pomembnejše. Ruska posest v Aziji obsega 17 1 milijonov kvadratnih kilometrov, angleška 5 26, francoska 0 8 in japonska 0 67, skupaj 23 73 milijonov kvadratnih kilometrov. Razentega pripadajo še Kiaučau z 52 kvadratnimi kilometri in egipčanska Arabija z 59 000 kvadratnimi kilometri. Vse te kolonije merijo 53 odstotkov vse Azije.

Afriške posesti Francije merijo 9 66 milijonov kvadratnih kilometrov, Anglije 9 19, egipčanske 3 48, Belgije 2 36 in Nemčije 2 66 milijonov kvadratnih kilometrov, skupaj 25 25 milijonov kvadratnih kilometrov ali okroglo 80 odstotkov cele Afrike. V Avstraliji ima Anglija 8 26, Francija 0 02 in Nemčija 0 24 milijonov kvadratnih kilometrov ali 95 odstotkov cele Avstralije. Mnogo manj posesti imajo te dežele v Ameriki. Anglija obsega 8 96 in Francija 0 09, skupaj 9 05 milijonov kvadratnih kilometrov ali eno petino Amerike. Ploščina vse suhe zemlje obsega 145 9 milijonov kvadratnih kilometrov bojujoče države pa obsežajo 74 3 milijone kvadratnih kilometrov, kar znaša okroglo 51 odstotkov. Če upoštevamo tudi Turčijo, ki je šele zavojevala, se odstotek precej zviša.

Število prebivalcev v milijonih v teh deželah je naslednje:

V Evropi	311 32
Med temi ima:	
Nemčija	64 93
Avstro-Ogrska	51 39
Skupaj	116 32
Anglija	46 78
Rusija	136 21
Francija	39 60
Belgija	7 49
Srbija	4 49
Črna Gora	0 43
Skupaj	159 00
V Aziji	445 30
Med njimi:	
Angleške kolonije	324 77
Ruske kolonije	30 86
Japan	72 21
Francoske kolonije	17 27
Kiaučau	0 19
V Afriki	116 27
Med njimi:	
Angleške kolonije	36 81
Egipet	15 26
Francoske kolonije	37 75
Kongo	15 00
Nemške kolonije	11 45
V Ameriki	10 56
Med njimi:	
Angleške kolonije	10 11
Francoske kolonije	0 45
V Avstraliji	7 24
Med njimi:	
Angleške kolonije	6 59
Francoske kolonije	0 01
Nemške kolonije	0 64

V Evropi je v vojni 69 odstotkov prebivalcev, na vsem svetu nad 890 milijonov ali nad 53 odstotkov. Vsekakor je torej ta vojna svetovna vojna.

Vojno posojilo.

Da se pripravijo sredstva, katera zahteva vojna proti našim sovražnikom, ki se tako trdovratno bojujejo proti nam, vidi se c. kr. vladi potrebno, izdati vojno posojilo in potom javnega podpisovanja neposredno stopiti pred vso prebivalstvo, da se to mnogoštevilno podpiše za označeno posojilo. Torej se tudi ni določila nobena fikсна vsota posojila, ki se namerava najeti. Posebno velike važnosti je to, da se za kolikor mogoče velik del vojnih stroškov zagotovi varščina in da je izid tega finančnega pod-

jetja ob enem manifestacija gospodarske moči in vpogleda znanja in patrijotičnega mišljenja ljudstva. K temu je potrebno, da se vsi sloji ljudstva, navdahnjeni z zavestjo solidarne koristi vseh državljanov vdeležijo uspešne izvršitve nam naloženega boja in da se z vsemi močmi deluje za potrebna denarna sredstva. Pogoji, pod katerimi se vojno posojilo ponudi, so takšni, da je njih pridobitev — tudi neglede na kakšne pomisleke splošne koristi — kot zelo ugodna naprava. V vedenje vsem posedovanim, posebno takim, ki imajo veliko premoženje, bo vrh tega predvariti, da je pokritje kolikor mogoče velikega dela vojnih stroškov iz izkupila kakega posojila najbolj izdatno sredstvo, da se izogne prevelikega pomoževanja papirnega obteka in tudi nevarnosti, da bi se naš denar poslabšal, s čim bi se kupna moč denarja znižala in veljava denarnih tirjatev v posestvih zmanjšala. Da se zagotovi popolni izid posojila, je tudi dana vrsta olajšujočih odredb, ki omogočijo podpis; te odredbe se morajo v vdeležnih krogih primerno razumeti in izkoristiti.

Po § 4. in § 5. cesarskega ukaza z dne 27. sept. 1914 drž. zak. št. 261. in z dne 13. okt. 1914. drž. zak. št. 279. o odlogu privatnopravnih denarnih zahtevah se lahko zahteva, da se imovina (terjatev), do katerih imajo pravico posamezniki proti bankam, hranilnicam, zadrugam in drugim kreditnim zavodom iz tekočega računa, iz vlog proti blagajničnim listkom ali iz vlog proti vložnim knjigam vplača na posojilo države brez vsake omejitve in sicer da se pošlje označeni znesek na blagajno navedeno za prevzetbo.

Dalje se bodo dovolila pri avstro-ogrski banki, pri poštni hranilnici in pri vojnoposojilni blagajni posojila na vrednostne papirje po ugodni obrestni meri in sicer sedaj po 5 1/2%, eventualno bo se pozneje obrestna mera pri bankah še bolj znižala; s tem je onim, ki sedaj morebiti ne razpolgajo o tekočih denarnih sredstvih dana prilika, zadobiti vojno posojilo in to najeto posojilo iz poznejših obrestnih mer zopet vrnejo. Zelo je želeli, mnogobrojno posluževati se dane prilike, ker je podpisnik s tem, da je povračilo obresti za najeto državno posojilo manjše, nego ono, ki ga bo užival iz vojnega posojila, na dobičku. Vrh tega se lahko vojno posojilo samo pri imenovanih zavodih tekom enoletne dobe v ugodnejši obrestni meri plača, tako da podpisnik prispeva razmeroma le mali del svote, katera se namerava najeti, večji del, kakor je pričakovati 1/4, pa se lahko po tej podelitvi označenega posojila preskrbi. Ozirati se je tudi na to, da označenega izposojenega zneska ni potrebno naenkrat položiti, ampak da se za vplačevanje dovoli več obrokov. Izdali se bodo papirji po 100, 1000, 5000 in 10.000 kron. Podpisovanje se začne dne 16. novembra 1914 in se sklene v torek, 24. novembra 1914 ob 12. uri opoldne. Podpiše se lahko pri c. kr. poštah in davčnih uradih in pri avstro-ogrski banki in večinoma tuzemskih bankah in njih podružnicah; tu se zadobijo tudi natančnejši pogoji podpisa.

Vsi morajo po močeh delovati na to, da bo uspeh sijajen.

Avstrijci bočemo vnovič dokazati, da je ljubezen do naše krasne očetnjave globoko in močno vkoreninjena in da se držimo vedno gesla našega preljubljenega vladarja „Z združenimi močmi.“

Razno.

Ferdinand Gollob †.

Eden najboljših prijateljev napredka in ljudstva, eden najiskrenejših štajerskih domoljubov, g. Ferdinand Gollob iz Sv. Trojice v Slov. gor. padel je junaške smrti na gališkem bojišču za čast in slavo avstrijske domovine. Vsem domačinom, pa tudi vsem našim somišljenikom bil je mladi ta junak znan. Ne samo njegovi obupani stariši in sestre, ki so izgubili edinega sina in brata, marveč tudi vsi drugi

prijatelji bodo jokali ob gomili tega krasnega mladega moža, ki je v svetem navdušenju za nas vse prelil svojo srčno kri. Vsi smo s tem junakom mnogo izgubili. Bil je edini sin svojih starišev, bil je pa tudi eden najboljših v naprednem trgu sv. Trojice. Določeno mu je bilo, da postane vredni naslednik njegovega splošno spoštovanega in priljubljenega očeta, gospoda župana Golloba. Poln najlepših upov moral je vse zapustiti, kar mu je bilo drago in ljubo, — in moral je iti v boj za prostost domovine, od katerega ne bode prišel nikdar več nazaj. . . . Ubogi, značajni Ferdi! Storil si pač najlepšo smrt, ki jo mora storiti patrijot; in vendar nam grenijo solze ponos, ki ga čutimo, ker si bil naš! . . . Družini izrekamo najiskrenejše sočutje. V tolažbo ji naj bode zavest, da čutimo mi vsi z njo, da nam bode pokojnik, ki zdaj v tuji zemljici počiva, kot eden najboljših v naših vrstah v večnem spominu ostal. Čast mu na veke!

Odlikovanje zapovednika 3. kôra. Zapovedniku 3. kôra, v katerem se nabajajo tudi naši hrabri koroški in štajerski fantje in ki se je v vseh bojih tako izborno odlikoval, gospodu Emilu Colerusu v. Geldern podelil je cesar za hrabro in uspešno vodstvo v bojih red Železne krone prvega razreda z vojno dekoracijo. To odlikovanje časti zapovednika, pa tudi ves 3. kôr, ki je morda največ krvi prelil in s tako izredno hrabrostjo zastopal čast nepremagljive naše Avstrije.

Nevesta na bojišču. Listi prijavljajo iz pisma nemškega oficirja naslednji odlomek: „— Končno smo se nastanili v vasi, kjer sem bil pričr zadnjemu poglavju romana. Ko sem hotel odpreti vrata kmečke hiše, mi je prišel nasproti podčastnik in mi je jasnega obraza povedal, da je ravnokar v gozdu z malo vojniki deloma postrelil deloma vjel pol kompanije Rusov. Stopili smo pri nizkih vratih v malo razsvetljeno eobo in jaz sem najprej zagledal otročje mladega ruskega vojaka. Smehljaje je ležal na slamnjaku, kakor bi spal. Stopili smo bližje, jaz sem položil roko na njegovo čelo, bilo je mrzlo. Mrtev! Vojaki stoje v polkrogu — naenkrat mrmranje — zdi se, da jih stresa groza, te hrabre dečke, ki se sicer ničesar ne ustrašijo. Eden stopi naprej: „Javljam pokorno, ta ruski vojak je — dekle.“ Poizvedeli smo, da je bila to nevesta nekega ruskega oficirja, s katerim se je ramo ob ramo borila v vseh bitkah in zadeta v prsi padla. Oficir je bil vjet. Dal sem jo še tisti dan pokopati, sicer pa morajo mrtvi sovražniki počakati, da dobimo čas, jih pokopati in jim postaviti križce na grob.“

Senzacija v taboru vojnih vjetnikov pri Košicah. „Slov. Dnevnik“ poroča: Med vojnimi vjetniki v košičkem taboru se nahaja tudi mlad srbski vojak. Pred par dnevi je nujno zahteval, da se mu pokliče zdravnik. Vprašali so ga, kaj mu je, toda on je izjavljal, da ne more to povedati drugemu, kakor le zdravniku. Njegovi želji so končno ustregli, akoravno se je zdelo, da vjetnik ne potrebuje zdravniške pomoči. Ko je prispel vojaški zdravnik, ga je vjetnik nujno prosil, da ga naj da prepeljati v bolnišnico — kajti bliža da se mu teža ura. Presenečeni zdravnik se je skoraj prepričal, da tiči v vojaški uniformi mlada srbska žena v blagoslovljenem stanu. Kmalu nato je porodila zdravega dečka. Mlada mati in njen sinko vživata seveda v taboru splošne simpatije in oblasti skrbijo za nju v izdatni meri.

Vojaški nabor vseh onih črnovojniški službi podvrženih, ki so rojeni v letih 1878 do 1890 in doslej niso bili poklicani pod orožje, vrši se za v mesto Ptuj pristojne očno tu stanujoče v nedeljo, dne 22. novembra 1914 od 8. ure naprej v gostilni „Elefant.“

Nemški „Mädchenheim“ v Ptuj. Gojenke tega izbornega zavoda so meseca oktobra naše hrabre vojake v vojni štrikale 46 telovnikov, 85 blazin, 48 srajc, 6 šalov, 11 parov nogavic, 1 par rokavic, 1 par štucerlov. Vse te predmete oddalo se je podružnici društva „Rdečega križa.“ — Šolarke ptujске nemške ljudske in meščanske šole pa so v isti namen napravile: 63 srajc, 14 spodnjih hlač, 175 parov štucerlov, 12 parov nogavic, 46 parov toplih priprav za kolena, 8 parov rokavic, 27 snežnih havb, 59 parov obrez za ušesa. Poleg tega so

šolarke skuhale 76 steklenic sadja za tukajšnje vojaške bolnišnice.

Stotnik Poppović †. Na severnem bojišču padel je junaške smrti c. in kr. hauptman sa-pérjev ter poveljnik deželnoobrambenega ba-taljona št. 75 g. Nikolaj Poppović. Pokoj-nik, katerega so z vojaškimi častmi v Ptuj-u pokopali, dobil je za svojo hrabrost še po smrti Železni kronski red III. razreda z vojno deko-racijo! Čast vrlemu oficirju!

Ranjen bil je na bojišču sin znane ptujske družine lajtnant g. Walter Scheichenbauer. Okreval je kmalu in se podal zopet na bojišče.

Odlikovanja. Gospod c. k. pionirski haupt-man Teodor Angel bil je za svoje zasluge na bojišču od nemškega cesarja odlikovan z Želez-nim križcem II. razreda. — Nadalje je bil odli-kovan g. hauptman ptujskega pionirskega ba-ljona Rudolf Bäck z vojaškim zaslužnim križ-cem z vojno dekoracijo.

V rusko vjetništvo prišel je sin tukajšnjega revidenta južne železnice g. lajtnant Jos. Mla-kar. Medtem je bil odlikovan z vojaškim za-služnim križcem z vojno dekoracijo; red izročil se je njegovemu očetu.

Pogreb vsled plinskega zastrupljenja umrlih treh mestnih delavcev v Ptuj-u bil je jako im-pozanten. Udeležili so se ga razven mnogo ljud-stva tudi g. župan ptujski Jos. Orni-g, mestni uradniki in mestni nastavljenici ter mestna deška godba. Naj bodé v službi ponesrečenim domača zemlja lahka!

Sramotilno pismo. Ptujski župan in ckrajni načelnik g. Jos. Orni-g dobil je od neznane osebe sledečo sramotilno pismo:

„Veliki ptujski župan in Paša.
Ljubi pašal poročam da pot na turskim in preiskvem za tebe pa dvojim nemčuri zakljen še je. boli ti srca? drugi krat več Nadzar!“

Pismo je zato zanimivo, ker hvala Bogu le posamezni prav redki ljudje še zdaj ne morejo opustiti sovraštva zoper Nemčijo, ki nam je v tej velikanski svetovni vojni tako zvesta in poštena. Upamo, da bodo oblast tega izdajal-skega pisarja vjela in mu do zaslužene plače pripomogla.

Od vojnih sodnij. Leta 1870 rojeni Peter Puschl v Kremsbrückenu je hudo žalil umor-jenega prestolonaslednika. Obsojen je bil vsled tega na 15 mesecev težke ječe.

Dr. Brumen v Ptuj-u, znani slovenski advo-kat, imel se je v Gradcu zaradi žaljenja ptuj-skega mestnega urada zagovarjati. Dr. Bru-men se je namreč vkljub naročilu mestnega urada branil, razobesiti ob priliki cesarjevega rojstnega dne na svoji hiši zastavo. Zato se ga je pozvalo k uradu. Dr. Brumen pa je napravil potem vlogo na mestni urad in na namestništvo, v katerem je urad žalil. V sodnijski razpravi v Gradcu bil je dr. Brumen vsled tega na 80 kron globe in na plačilo vseh troškov obsojen.

Srbski prijatelj. Vinogradniški oskrbnik Jože Verbančič v Pichelbergu proglasil je Srbe za „naše brate“.

Zato je bil obsojen na dva meseca zapora.

Vojno posojilo. Ker niso znabiti določila ve-ljavnih moratorijskih ukazov v vseh svojih po-sameznostih splošno znane, se opozarja posebno na to, da se smejo po § 5, odstavek 3. cesar-skega ukaza z dne 27. septembra 1914, drž. zak. št. 261, oziroma po § 5, odstavek 3 minister-skega ukaza z dne 13. oktobra 1914, drž. zak. št. 279, zneski iz vlog proti vložni knjigi v svrhu plačevanja na državna posojila potom pre-odkazila ali pošiljate na za prevzetbo poklicano blagajno brez omejitve nazaj zahtevati.

Nevarna doba v otrokovem razvoju obsega prva leta, ko potrebuje nežen organizem za svoje uspevanje prevdarne pomoči v prikladni hrani in v tem kočljivem času porabljajo vse matere Nestléjevo moko za otroke, ker je okusna, zelo redilna in lahko prebavna. — Poskušnje pošilja popolnoma zastoj: Henri Nestlé, Dunaj, I., B.berstrasse 2 S.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Zopet velik uspeh proti Rusom.

K.-B. Dunaj, 19. novembra. Uradno se razglša: Bitka na Ru-sko-Poljskem se ugodno razvija. Po dosedanjih poročilih vjeli so naši vojaki 7000 Rusov, 18 strojnih pušk ter mnogo topov.

* * *

Naše prodiranje v Srbiji.

O vojaškem položaju v Srbiji, poroča „Pe-ster Lloyd“: Naše čete v Srbiji prodirajo na črti Donava-Sava, pri čemer so v stikih z močnimi sovražnimi četami. Tudi zahodnja armada pro-dira neprestano v notranjost. Zdi se, da je pri-čakovati ob obeh frontah silnih novih bojov. Za enkrat je treba še potrpljenja, nadaljnji uspehi ne morejo izostati. V bližini ogrske meje se vr-šeči boji so tudi predznak nove naše ofenzive. Usoda Belgrada se mora kmalu odločiti. Naše čete so zavzele še več važnih pozicij, Konjski grob, Pusulo in Miličnico. Srbi se bodo najbrže umaknili na Kragujevac. Iz Zemuna sem nada-ljujejo z obstreljevanjem belgradskih utrd. Na Kalimegdanu so skoro vsa vojaška poslopja, tudi palača generalnega štaba, razrušena. Tudi se poroča, da je kraljevski konak zelo trpel. V Belgradu manjka kruha in tobaka. Če bo zamu-dila belgradeška posadka, ki šteje par tisoč mož, pridružiti se ostali srbski vojski, se bo morala vdati. Močni zidovi na Kalimegdanu so večinoma razdrti. V soboto zjutraj je bilo v Belgradu raz-streljeno topničarsko skladišče. Srbom manjka tudi municije. Od nedelje zjutraj se bombardi-ranje neprestano nadaljuje. Bojna črta se razte-za od takozvanega Zemunskega kota do Obre-novca. Naši monotorji vrše svojo nalogo izbornu. V Belgradu je izbruhnila panika. V Zemunu je prebivalstvo mirno. Naši letalci zadnji čas ne-prestano krožijo nad Belgradom. Usoda Belgrada je zapečaten. Kdaj se bo odločila, o tem se ne sme govoriti. Če pade Belgrad, je uničena tudi moralna sila srbske vojske.

Dne 14. novembra popoldne ob 6. so naše čete prikorakale v Obrenovac, ki so ga bile opoldne v naskoku zavzele. Ves dopoldne so grmeli topovi, ki so napravili veliko škodo. Srbska cerkev je razrušena, ker so Srbi z zvoni-ka streljali s strojnimi puškami. Na kolodvoru so naši zapolnili mnogo železniških vozov in lo-komotiv. Iz Obrenovca so naše čete takoj na-daljevale prodiranje ter so ponoči zasedle Baro.

Naše čete neprestano prodirajo. Iz močnih zakopov pregnani Srbi, se morajo sedaj boriti na odprtem polju. Silen je boj moža proti možu. Ko so zasedle naše čete Šabac, so se razdelile, en del je korakal proti Obrenovcu, drugi proti Valjevu. Ta drugi del je zasedel najprej Vrelo in potem Ub. Če se Srbi za Valjevom ne bodo mogli ustaviti, jim ostane samo še pot proti Gornjemu Milanovcu.

Loterijske številke.

Gradec, dne 11. novem.: 57, 37, 63, 62 55.
Trst, dne 18. novembra: 66, 24, 33, 41, 77.

Cenjeni prijatelji!

Politični in gospodaraki boji za kmete, obrtnike in delavce postajajo vedno hujši. Od vseh strani se pojavljajo nasprotniki. Vsled tega pa je tudi treba, da si vsakdo nabavi list, ki mu vedno in povsod služi in ki zagovarja ljud-ske pravice.

„Š t a j e r c“

je tak list, v vsakem oziru neustrašen in pogumen.

Vsak pravi prijatelj ljudstva bode torej:

1. „Štajerčev“ naročnik
2. Zahteval v gostilnah, toba-karnah, kavarnah in brivnicah „Štajerca.“
3. Agitiral za „Štajerca.“

Obenem prosimo ob priliki nastopivšega novega polletja vse one, ki so z naročnino za-ostali, naj jo blagovolijo vpslati!

Vsi na delo za naš list!

Josef Slavetič, klobučar v Ptuj-u

samo Herrengasse št. 5. pri starem klobučarju največja zaloga **moških, deških in otroških klo-bukov**, priznano dobro blago po najnižji ceni.

Za zimo: Kožuhaste kape v razni iz-pejavi, filc-čevlji brez ali z usnjem, filc-čevlji s filc-podplatom, filc škornji in stifele močno z usnjem obšiti, filc-čevlji, močno z usnjem ob-šiti, z ovčvo kožo futrani, jako gorka in prijetna noša, čevlji iz blaga, obšiti z usnjem, filc-čevlji za doma v največji izbiri, otroški čevlji iz filca, blaga ali usnja, volneni filc za napravu zimskih čevljev, vloge podplatov iz filca, korka, lufa, asbesta itd. „Fußwärmer“ (za ogre-vanje nog) iz čiste volne, najboljšje varstvo proti pre-hlajenju. 768

Namesto K 12 — samo K 8.50. Ne zamenjati s podob-nimi ponudbami!

Varstvo proti mrazu za naše vojake.

Samo najboljšje kako-vosti, trajne in dobre.

samo K 8.50. — Volneni štucel z obvezo v raznih barvah in za-logab samo K 3.70. — Kožuhasto perilo en komad K 2.90. — Spalne odeje en komad K 1.90 in K 4.50.

Edina razposiljatev po povzetju po ekspozitni hiši Perfekt, Dunaj VII., Neustiftgasse 137/55. Pri naprejšiljavi svote pošljemo sami po vojni pošti naravnost na naše vojake v vojni. 761

Firmo se najtopleje priporoča. —

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!
Namesto K 12 — samo K 5.50
15.000 parov čevljev na žnore

glasom podobe, popolnoma z dobrega usnja in moč-nim, žebelanim podplatom, ki so bili določeni za Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogo moram v kratkem oddati in prodam vsled tega par pod proizvajalno ceno za samo K 5.50. — Se dobijo za gospode in dame in vsaki velikosti.

748

Poslje po povzetju
Ekspozitna hiša „Perfekt“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18.

Delavci se iščejo!

Imprägnierungsanstalt in Kötsch (fabrika za im-pregniranje švelerjev v Hočah pri Mariboru) sprejme takoj 12 ali več delavcev za preva-žanje surovih švelerjev. Delo v akordu z dnev-nim zaslužkom okoli 5 kron. Najboljše, ko bi se nabrala kar cela partija. Ponudbe osebno ali pismeno na gornji naslov. 760